

- העותרים
1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...

11. האגודה לזכויות האזרח בישראל, ע"ר 580011567

ע"י ב"כ עו"ד רעות שאער ו/או אבנר פינצ'וק ו/או עודד פלר ו/או גדיר ניקולא ו/או דבי גילד-חיו ו/או מיכל תגיר ו/או עביר גיובראן ו/או טל חסין ו/או ניצן אילני ו/או הגר שחטר ו/או הילה שרון ו/או עדן גלעד ו/או יעל זיידמן ו/או אלוה בונייה

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

- נגד -

המשיבים 1. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית

2. ראש המינהל האזרחי

ע"י מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים

עתירה בהולה למתן צו על תנאי ובקשה לקיום דיון דחוף

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבים להתייבב בפניו וליתן טעם מדוע לא יפעלו לאלתר על מנת לספק את הצרכים החיוניים של העותרים 1-10, זאת לאחר שהמשיבים החרימו ציוד הומניטרי וחיוני, ובכך מונעים מהעותרים לדאוג בעצמם לאספקת מים ומזון עבורם ועבור עדר הצאן שהוא מקור פרנסתם. בכלל זה, מדוע לא יספקו המשיבים לאלתר לעותרים 1-10:

א. מים – לשתייה, להשקיית בעלי-חיים ולשימושים ביתיים נוספים, על פי חישוב של 100 ליטר לנפש ליום (ע"פ המלצת המינימום של ארגון הבריאות העולמי); צריכת המים של העדר עומדת על 3.5 קוב ליום.

ב. מזון – לתושבים המתגוררים במקום ולבעלי-החיים שחיים בו; נדרש מזון עבור שמונה נפשות, וכן כ-800 ק"ג תבואה לשבוע, עבור בעלי החיים.

ג. תחבורה סדירה לצורך הגעה למרפאות בכפרים השכנים ולצרכים חיוניים נוספים.

ומדוע לא ימשיכו לספק את כל אלו באופן שוטף, עד אשר יימצאו פתרונות מעשיים שיאפשרו לעותרים לספק צרכים אלה בעצמם, לרבות באמצעות החזרת הציוד שהוחרם.

בנסיבות העניין שאינן סובלות דיחוי, בית המשפט יתבקש לקבוע את העתירה לדיון בבהילות.

מבוא ובקשה לקביעת העתירה לדיון בבהילות

1. ביום 25.5.2026 הגיעו עשרות חיילים ושוטרי מג"ב לביתם של העותרים, המתגוררים באוהלים בשטח פתוח צחיח וחשוף לתנאי מזג אוויר קשים, בצפון בקעת הירדן, והחרימו את רכבם, את עוקבי המים ואת הטרקטור המשמש אותם להובלת מים. העותרים נותרו ללא יכולת להצטייד במים ומזון וללא יכולת להתנייד למקום יישוב, לכל צורך שהוא. בארבע קהילות נוספות לכל הפחות בוצע מבצע החרמה זהה, שהותיר אותן ללא אמצעי קיום בסיסיים.
2. ההחרמה נעשתה בטענה לחשד שהציוד שהוחרם שימש לכניסה לשטחי אש.
3. לנוכח מדיניות מניעת המרעה מעדרים בבעלות פלסטינית בשטחים ציבוריים ופרטיים, ולנוכח סירובם הנמשך של המשיבים לחבר מקומות היישוב הפלסטיניים במרחב שבנדון לתשתית מים, או אף לאפשר הקמת נקודת מילוי מים לצרכים חיוניים בקרבת מקום, נאלצו התושבים להסתמך על הובלה עצמאית, יקרה ומסורבלת של מים ושל מזון חיוניים לבעלי החיים אל מקום מגוריהם.
4. ההחרמה ותוצאותיה האכזריות ביחס לעותרים אינם כדין. הם עולים כדי עקירה של משפחת העותרים בכפייה באמצעים עקיפים, וניתן אף לראות בהם ענישה אכזרית ובלתי אנושית, המוטלת באופן מפלה על העותרים בשל זהותם.
5. העותרים בשמם מוגשת עתירה זו הם בני משפחה אחת, המצויה במאבק הישרדות מתמשך. הם משתייכים לאחת מקהילות הרועים הפלסטיניות האחרונות שנותרו בצפון בקעת הירדן, לאחר מהלך מתמשך של עקירה וגירוש קהילות הרועים באזורם.
6. בכל יום שחולף מאז ההחרמה העותרים נאבקים להשיג מים, כך שלא תיפגע בריאותם ובריאות בעלי החיים שבבעלותם, שהם מקור פרנסתם ומרכז אורח חייהם. בכל יום ובכל שעה אינם יודעים כיצד ישרדו את השעות הבאות. הם, ילדיהם וצאנם, נמצאים בסיכון ממשי לפגיעה בריאותית. אין לרשותם חלופת מגורים, אין להם לאן ללכת.
7. פניות בהולות למשיבים בעניין זה, בשלל ערוצים – לא זכו להתייחסות.
8. מכאן הבקשה לקביעת דיון בעתירה בבהילות, כבר בימים הקרובים, בטרם ייגרמו נזקים חמורים לעותרים ולבריאותם.

העובדות הצריכות לעניין

9. העותרים 1-10 הם תושבי קהילת פארסיה נבעת עין אל-ע'אזל. העותרים 1-2 הם ראשי המשפחה, גילאיהם 69 ו-67 בהתאמה. העותר 3 הוא בנם, והעותרת 4 היא כלתם. העותרים 5-10 הם ילדיהם הקטינים. העותר 7 בעל צרכים מיוחדים, וסובל מאפילפסיה.
10. ביום 25.5.2026, יום לפני חג הקרבן המוסלמי ובפתחה של עונת הקיץ, בשעה 30:5 לפנות בוקר, הגיעו חיילים ושוטרי מג"ב אל ביתם של העותרים, ללא כל התראה, והחרימו שני עוקבי מים ששימשו את התושבים (בעודם מלאים, ומבלי שהתירו לתושבים להציל את המים היקרים שהיו בתוכם), את הטרקטור ששימש לגרירת עוקבי המים לאחר מילוי בכפרים שכנים, ואת רכבו הפרטי של העותר 1 שחנה במקום ושהיווה אמצעי יחיד המאפשר למשפחת העותרים להתנייד. ההחרמה נעשתה לא כל התראה, בטענה לחשד לעבירת כניסה לשטח אש.

11. החיילים תפסו את שני עוקבי המים הגדולים של המשפחה בני 3 ו-4 קוב ורוקנו אותם. מיכל קטן נוסף נותר במקום ובו בערך קוב 1 מים המיועדים לצאן (מים מליחים) ומספיקים להשקיית הצאן לימים בודדים לכל היותר. החיילים התעלמו מתחנות העותרים ומטענתם, לפיה הרכבים והעוקב לא שימשו לכניסה לשטח האש אלא ליציאה ממנו לצרכים חיוניים.

העתק צווי ההחרמה מצ"ב ומסומנים ע/1.

12. העותרים מתגוררים מזה עשרות שנים בשטח C בצפון בקעת הירדן, כחלק מקהילת רועים זעירה. במתחם סמוך מתגורר אחיו של העותר 1, מר ..., עם ילדיו, כלותיו ונכדיו.

ביתם של העותרים מסומן בעיגול, על ספו של שטח אש 900

שטח אש 900

13. העותרים מתפרנסים מגידול וממרעה צאן, מחליבת הצאן ומייצור גבינות בעבודת יד מרובת עמל. בבעלותם עדר בן כ-430 ראשי צאן. הם מתקיימים בצניעות ובדלות רבה. מתחם המגורים בו גרים העותרים מכיל אוהלים ודירים.

14. כאמור, החרמת רכוש העותרים נעשתה מכוח סעיף 60 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), תש"ע-2009 (להלן: **הצו בדבר הוראות ביטחון**), בטענה לחשד לביצוע עבירת כניסה לשטח אש. ואמנם, בתיהם של העותרים מצויים בקצה גבולו של צו הסגירה ושטח האש מס' 900 המתפרש על פני אלפים רבים של דונמים. אין המדובר במצב חדש אלא שכך היה מאז ומעולם, כידוע היטב למשיבים. תחילה לא ננקטו כל הליכי אכיפה נגד העותרים. גבולות צו סגירת השטח כ"שטח אש" אף לא היה ידוע להם במדויק בתחילה, ובשטחי האש לא נעשה שימוש שגרתי וקבוע אימונים לאורך תקופות ממושכות. במהלך העשור האחרון מנהלים העותרים הליכים מינהליים ומשפטיים במאמץ להסדיר את מגוריהם במקום ולחלופין להסדרת חלופת מגורים אחרת. העתק פסק הדין בבג"ץ 3216/15 בעניין הצעה לתכנית הסדרה עבור מגורי העותרים ותושבים נוספים מיום 27.9.2017 מצ"ב ומסומן ע/2.

בקשות מאוחרות לפסק הדין לעיל להסדרה, לפטור מהיתר ולהקצאה לחלופת מגורים וההחלטות בהן מצ"ב ומסומנות ע/3.

15. החרמת רכביהם של העותרים על ידי הצבא כלאה אותם במתחם המגורים המבודד. הם נותרו ללא יכולת לספק לעצמם מים, מזון וצרכים חיוניים אחרים, בחוסר אונים מוחלט, וללא יכולת הישרדות. המשמעות היא הפקרתם המוחלטת לצמא ורעב ולאבדן מקור הפרנסה שלהם, או כפייתם לעקור ממקום מושבם.

16. בימים שלאחר ההחרמה פנתה האגודה לזכויות האזרח בישראל למשיבים, בבקשה להשיב את הציוד, ובבקשה לספק לעותרים את הצרכים החיוניים הנדרשים להישרדותם כל זמן שנמנעת מהם האפשרות לעשות כן בעצמם.

17. כאמור, לאחר ההחרמה נותר בידי העותרים מיכל מים אחד, ריק ברובו, שהכיל קוב יחיד של מים. בליל 26.5.2026 הגיעו חיילים למתחם המגורים של העותרים, פלשו לבתים והעירו תבהלה ופחד פעם נוספת. הפעם הדבר נעשה דווקא כדי לשאול את העותרים אם יש להם מים. במענה לשאלתה של חיילת אמר העותר 1 כי אין להם די מים וכי איכות המים המעטים שקיימים במיכל אינה מתאימה לשתיה על ידי בני אדם אם כי רק לבעלי חיים. אך החיילת התרצתה והלכה לדרכה.

תיעוד האירוע מצ"ב באמצעות מערכת נט המשפט.

חיוניות הציוד שנתפס להישרדות העותרים

18. מדיניות הממשל הצבאי לאורך השנים הייתה שלא להקים תשתיות פיזיות, מוסדות ציבור או לספק שירותים כלשהם לטובת האוכלוסייה הפלסטינית בשטח C, לרבות באזור בו מתגוררים העותרים. לפיכך, אין בידם כל ברירה אלא להסתמך על כפרי האזור השכנים – למילוי כל צרכיהם החיוניים.

19. הם תלויים בשירותים ובתשתיות שמספקים כפרים אלה (בעיקר הכפר תייסיר והכפר עין אל בידא) לצורך רכישת מים, לצורך הקניית חינוך לילדים, לצורך קבלת שירותי בריאות ושירותים ממשלתיים, לצורך רכישת מזון, תרופות, ציוד ומזון לבעלי חיים, ועוד ועוד. בנוסף, העותרים תלויים לחלוטין ביכולת להעביר ולהוביל את תוצרתם (גבינות וחלב) לכפרים אלה לפרנסתם.

20. כיתר הקהילות הפלסטיניות באזור אין לעותרים חיבור למים בביתם או באזור הסמוך לביתם. על מנת להשיג מים עליהם לנסוע לכפרים הסמוכים ששטחם באזור B או A, לרכוש מים, ולהוביל את המים במיכלית. יש לחזור על פעולה זו מדי מספר ימים על מנת לענות על צרכי המים החיוניים של

התושבים ושל בעלי החיים. למותר לציין כי ההתנחלויות הישראליות המקיפות את הקהילה, מוסדרות ושאינן מוסדרות (מאחזים וחוות), מחוברות כולן למים (ולחשמל).

21. **הובלת המים הפכה כבר מזמן למטלה הגוזלת חלק ניכר מזמנם ומשאביהם של העותרים.** כתוצאה מהצורך להרחיק ולשלם לבעלי הבארות ונקודות המים, ובפרט משום שחלק מנתיבי ההובלה נחסמו לחלוטין בעקבות מגבלות תנועה שהחיל הצבא, חלה עליה תלולה במחירי המים בשנים האחרונות. תושבי הבקעה הפלסטינים מעוטי האמצעים, המתקיימים מרעיית צאן, נאלצים לשלם 24-25 ש"ח ואף למעלה מכך עבור קוב מים בשיקלול עלויות ההובלה הגבוהות, בשעה שתושבי ההתנחלויות הסמוכות – חמדת, משכיות וחמרה משלמות כ-3.5 ש"ח לקוב מים המגיעים עד לברזים בצנרת הבתים.

22. היעדר גישה למים במרחק גיאוגרפי סביר, עלות המים הגבוהה והמחסור במים הנגרם כתוצאה מכך הם בעלי השלכות חמורות במיוחד, בהתחשב בתנאי מזג האוויר הקשים, החום והיובש הכבדים השוררים בבקעה מרבית חודשי השנה. התושבים הפלסטינים ובעלי החיים חשופים ביתר שאת לפגעי מזג האוויר בהתחשב בתנאי המחיה והמגורים – באוהלים ובמבנים שאינם מבודדים כראוי. מניעת גישה למים נושאת סיכונים ברורים וישירים לבריאותם וליכולתם לשרוד באזור מגוריהם (להרחבה ראו למשל: **פלסטינים כמהים למים בבקעת הירדן**, דיווח משרד מתאים האו"ם לעניינים הומניטריים מיום 22.6.2021).

23. **מניעת גישה סבירה למים מהעותרים אינה עניין חדש, וכך גם סירובם של המשיבים לספק פתרון הומניטרי סביר למצוקה זו. פניות אל המשיבים בבקשה שיאפשרו חיבור הקהילות למים או הקמת נקודת חלוקה אזורית קרובה לבתיהם – נדחו.** במענה מטעם לשכת יועמ"ש איו"ש מיום 31.5.2025 נכתב כי אין כל קושי בהובלת מים במיכליות אל הקהילות מהישובים הסמוכים. אך עתה המשיבים עצמם מנעו מהעותרים אפשרות להוביל מים, כשהחרימו את רכבם ואת עוקב המים שבבעלותם.

העתק תכתובת אל מול המשיבים בדרישה להקל על אספקת מים לקהילות הבקעה מצ"ב ומסומנת ע/4.

24. **מניעת מרעה המחייבת את העותרים להוביל מזון לבעלי החיים:** מזה חודשים, העותר 3 אינו מצליח להוציא את עדר המשפחה למרעה כלל, בשל אלימות מתנחלים והגבלות תנועה גם יחד. על מנת להחליף את המרעה נכפה על העותרים לרכוש ולהוביל לביתם מזון לבעלי החיים: חיטה, תירס, שעורה וכיוצא בזה, בכמות גדולה של כ-800 ק"ג בכל שבוע.

25. מגבלות התנועה שעמן מתמודדים העותרים, באזור הפתוח ורחב הידיים שסביב מקום מגוריהם, הן משתקות ומוחלטות. ממערב ומדרום למתחם המגורים של הקהילה ממוקם שטח אש 900. בעבר, כאמור, מגבלת התנועה בשטח האש כמעט ולא נאכפה לאורך פרקי זמן ממושכים. כיום היא נאכפת בדוקנות, אך רק כלפי התושבים והרועים הפלסטינים. זאת, על אף שלמיטב הידיעה, אין מתקיימים בו אימונים אלא פעמים בודדות בשנה.

26. ביום 9.6.2025 החלו צעירים ממאחזי האזור להקים גדר בקצה מתחם המגורים של הקהילה. הגדר מונעת מהעותרים תנועה לשטחים הפתוחים בכיוון צפון. בעניין הקמת הגדר הבלתי חוקית הכוללת את העותרים הוגשה עתירה ובעקבות כך הוצא צו הפסקת עבודה (בג"ץ 58437-08-25 ----- נ' שר הביטחון (תלוי ועומד). אף על פי כן, הגדר לא הוסרה, היא עודה כוללת את תושבי הקהילה על עדריהם בתוכה. גם לאחר הגשת העתירה העבודות להרחבת הגדר לא הופסקו, והמתנחלים "אכפו"

באלימות את מגבלת התנועה הפירטית שיצרה הגדר ותקפו או חסמו את דרכם של התושבים כאשר אלה ניסו לעקוף אותה.

27. גם הגישה לאדמות חקלאיות פרטיות ששימשו את העותרים נמנעת לחלוטין. מצדו המזרחי של כביש אלון, ממש מול מתחם המגורים, מצויות חלקות חקלאיות בבעלות מוסדרת של תושבי טובאס, אותן חוכר העותר 3 למטרת גידול חיטה עבור הצאן.

28. מראשית חודש מאי ועד ליום 25.5.2026, חיילים וחיילות גירשו את העותר 3 מהחלקות הפרטיות פעם אחר פעם, כמעט מדי יום, וטענו בפניו כי אסור לו לעבור את הכביש ואף איימו עליו במעצר. כל זאת מבלי להציג צו או עילה לאיסור הכניסה לאדמות הפרטיות.

נסחי טאבו של החלקות הפרטיות ממזרח לכביש אלון מצ"ב ומסומנים ע/5.

תיעוד האירועים מצ"ב באמצעות מערכת נט המשפט.

29. העותר 3 נותר ללא כל אפשרות לצאת למרעה. על מנת להימנע מהסתבכות ומעצרים החליט שלא להוציא את העדר אפילו לחלקות הפרטיות אותן הוא שוכר, ובמקום זאת לרכוש מזון ולהובילו. כעת גם אפשרות זו נמנעת ממנו.

30. לאחר החרמת הרכבים ועוקבי המים העותרים אינם יכולים להשיג מים ומזון. הם אינם יכולים לעשות זאת בעצמם, וגם בעלי משאיות מסרבים להסתכן בכך, מחשש שגם רכבם יוחרם. הם אינם יכולים להתנייד וקבל שירותים חיוניים. בני המשפחה לכודים, ומצויים כפסע מעקירה כפויה מבתיהם.

31. בשולי הדברים, ובנוסף לכל האמור, הקהילה מתמודדת עם התנכלות תמידית מצד גורמים ישראליים המתבטאת במניעת מרעה ובאירועי אלימות, בהובלת דמויות בולטות מקרב מאחזי האזור וקבוצות נערים הפועלים על פי הוראתם. אמצעי האכיפה המינהליים והאחרים הננקטים נגד העותרים משמשים רוח גבית לאלימות המכוונת בבירור לכך שהתושבים הפלסטינים ינטשו את האזור, או אפשר גם שההפך הוא הנכון – האלימות משמשת אמצעי חיזוק לנסיגות לעקור את הקהילות ממקומן באמצעות אכיפה כוחנית ומפלה המופנית נגדם (להרחבה ראו הפניות המצורפות להלן, ע/9 ו-ע/10, וראו עוד: **יש דין ורופאים לזכויות אדם**, קהילות עקורות אנשים נשכחים: העברה בכפייה של פלסטינים בגדה המערבית על ידי ישראל, מרץ 2025).

מפה אזורית ובה מיקומי הקהילות הפלסטיניות והמאחזים שסביבם מצ"ב ומסומנת ע/6.

32. עוד מתחייב לציין, כי אכיפת איסור הכניסה והשהיה בשטחי האש אינה נעשית בשוויון, בלשון המעטה. מאחזים בלתי מוסדרים (כולל "מאחזי חוות" בסביבתה הקרובה של קהילת העותרים) פולשים ובונים בתוך שטחי אש, בשטחים ציבוריים, בידיעת הצבא. לעותרים מוכרים מקרים של התאמת צווי הסגירה של שטחי האש לצרכי הקמת התנחלויות ומאחזים ולשם סלילת דרכים אליהם (ראו למשל הודעת המדינה מיום 19.7.2012 במסגרת בג"ץ 517/00 **חמאמדה נ' שר הביטחון**; יובל אברהם, שטחי האש נתפסו למטרה אחת – זרבות קרקע להתיישבות, **שיחה מקומית**, 29.6.2022; כרם נבות, גן נעול: הכרזה על שטחים סגורים בגדה המערבית, מרץ 2015). כעולה מחוזי הקצאה למרעה שפורסמו, החטיבה להתיישבות הפועלת מטעם משרד הביטחון אף מקצה למתנחלים שטחי מרעה בתוך שטחי אש. העותרים, לרוע מזלם, אינם נהנים מיחס אוהד ומגמישות והתחשבות דומה.

מיצוי ההליכים

33. ביום 10.6.2025 פנו ב"כ העותרים למשיבים בדרישה להסיר את הגדר שהוקמה שלא כדין בגבול קהילת העותרים. ביום 8.3.2026 פנו ב"כ העותרים למשיבים בבקשה להגן על העותרים ולמנוע את עקירתם בכפייה בשל אלימות מתנחלים, התעמרות ופעולות אכיפה שננקטו בחוסר סמכות על ידי חיילים. ביום 30.3.2026 נשלחה פנייה נוספת בעניין, בצירוף תיעוד אירועים נוספים. ביום 25.5.2026 פנו העותרים למשיבים בעניין מניעת גישת עדריהם לחלקות חקלאיות פרטיות וזרועות על ידי חיילים ומתנחלים.

העתקי הפניות מצ"ב ומסומן ע/7.

34. ביום 13.4.2026 פנתה האגודה לזכויות האזרח למשיבים בעניין אירועי אלימות קיצוניים המופנים כלפי קהילות הרועים הפלסטיניות בצפון בקעת הירדן, ובכללן הקהילה אליה משתייכים העותרים. ביום 16.4.2026 נערכה פנייה מקיפה נוספת בעניין חשש לעקירתן של קהילות הנזכרות בשל מכלול אמצעי כפייה ואלימות הננקטים נגדן, ובכלל זה מניעת גישה סבירה למים ולשירותים חיוניים. ביום 27.5.2026 ניתן מענה הדוחה את הפנייה, ואת הצורך בנקיטת אמצעים להגנה על העותרים ושכניהם.

העתקי הפניות והמענה מצ"ב ומסומנים ע/8.

35. ביום 25.5.2026, יום ביצוע תפיסת הטובין, נערכה פנייה לראש המינהל האזרחי בדרישה להשבת הטובין שנתפסו, לנוכח הפגיעה הבלתי מידתית בזכויות העותרים ואי סבירות ההחלטה. למחרת, 26.5.2026, נערכה פנייה נוספת בדרישה לספק למשיבים את הצרכים החיוניים להישרדות ולקיום בכבוד, כנדרש במסגרת העתירה. בפנייה הודגשה **דחיפות העניין ומצבם המסוכן של העותרים, והתבקשה התייחסותם המיידית של המשיבים**. בנוסף, נערכו פניות בלתי רשמיות לדובר צה"ל, לרמטכ"ל ולמפקד חטיבת הבקעה. התייחסות לגופו של עניין לא ניתנה. בהודעה שנשלחה לפעילים שניסו לסייע לעותרים מטעם דובר צה"ל נמסר כי "מבצע של החטיבה, המת"ק והפיקוח בבדואיות בשטחי האש בבקעה (900, 901, 902, 903, 904). התחילו בשעה 3:00 בבוקר. מחרימים רכבים, טרקטורים ועוקבי מים, במטרה לשמור על שטחי האש. משאירים את המינימום ההומניטרי."

העתק הפניות מצ"ב ומסומן ע/9.

36. מכאן העתירה.

הטיעון המשפטי

37. כידוע, המפקד הצבאי מחויב להפעיל את סמכויותיו בהתאם לעקרונות הדין הבינלאומי והמשפט המינהלי הישראלי (בג"ץ 04/2056 מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל, פ"ד נח(5) 807, 828 (2004); בג"ץ 11/5667 מועצת הכפר דיראת רפיעה נ' שר הביטחון, פסקה טז לפסק הדין (9.6.2015)). "על סמכותו זו, הן מהיבט המשפט הבינלאומי והן מהיבט המשפט הציבורי הישראלי, להיות מופעלת לתכלית ראויה, בסבירות ובמידתיות, תוך שקילה זהירה ומדודה בין חיוניות המטרה שיש להשיגה לבין אופי הפגיעה הכרוכה בהשגתה, והיקפה" (בג"ץ 02/10356 הס נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, פ"ד נח(3) 443, 459 (2004)). כך בכלל, וכך במיוחד כשהפעלת הסמכות פוגעת בזכויות אדם.

38. החובה להגן על זכויות האדם של האוכלוסייה המוגנת בשטח הכבוש עוגנה בפסיקה הישראלית לאורך עשורים כחלק אינהרנטי מהדין הישראלי. נקבע, כי "מפקד האזור מופקד לא רק על שמירת הסדר והביטחון של התושבים אלא גם על הגנת זכויותיהם, ובייחוד על זכויות האדם החוקתיות הנתונות להם. הדאגה לזכויות אדם עומדת במרכז השיקולים ההומניטריים שחובה על המפקד לשקול" (בג"ץ 10356/02 **הס נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית**, פ"ד נח(3) 443, 455-456 (2004); בג"ץ 202/81 **טביב נ' שר הביטחון**, פ"ד לו (2) 622, 632 (1981)). כאורגנים של מדינת ישראל, המשיבים מחויבים לכבד את הזכויות וההגנות המעוגנים בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו (להלן: **חוק היסוד**) במסגרת כל הפעלה של סמכותם (סעיף 11 לחוק היסוד).

39. זכויות היסוד המעוגנות בחוק היסוד (להוציא הוראת סעיף 6(ב) העוסקת בזכות להכנס לישראל) מוקנות ככלל לכל אדם באשר הוא אדם, ללא תלות במעמדו האזרחי (השוו: בג"ץ 6942/19 **צ'באנו נ' שר הפנים** (12.7.2023); בג"ץ 11437/05 **קו לעובד נ' משרד הפנים**, פ"ד סד(3) 122, פסקה 36 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (2011); עע"ם 1038/08 **מדינת ישראל נ' געאביץ**, פסק דינה של הנשיאה ביניש (11.8.2009)). תחולת חוקי היסוד אף אינה מוגבלת לשטחה הריבוני של מדינת ישראל בלבד, וחלה על פעולות רשויותיה, גם כשהן מתגלמות מחוץ לשטחה הריבוני (המועצה האזורית בג"ץ 1661/05 **המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל** פ"ד נט(2) 481, 560 (2005); בג"ץ 1308/17 **עיריית סלואד נ' הכנסת** (9.6.2020), להלן: עניין **עיריית סלואד**).

40. סעיף 55 לאמנת ג'נבה מטיל על המפקד הצבאי חובה **להבטיח את צורכיהם החיוניים של התושבים המוגנים, ובכלל זה את זמינותם של מוצרים חיוניים כגון מים מזון**. הזכות למים ולמזון כדי מספקים מוכרת כזכות יסוד אף בדין הישראלי. בית המשפט העליון הכריע זה מכבר כי גישה למים, מזון, שירותי בריאות ורווחה הם זכות יסוד, הזוכה להגנה בגדרה של הזכות החוקתית לכבוד האדם (ע"א 06/9535 **אבו מסאעד נ' נציב המים** (5.6.2011)). נפסק, כי חיים בצמא, בחרפת רעב או ללא קורת גג אינם חיים בכבוד (בג"ץ 10662/04 **חסן נ' המוסד לביטוח לאומי**, פ"ד סה(1) 782, פסקה 34 לפסק דין הנשיאה כתארה אז ביניש (2012)). כן נקבע, כי "זכותו של אדם לכבוד היא גם הזכות לכך שיהיו לו תנאי חיים המאפשרים קיום שבו יממש את חירותו כבן אנוש" (בג"ץ 366/03 **עמותת מחויבות לשלום ולצדק חברתי נ' שר האוצר**, פ"ד ס(3) 480, 464 (2005)).

41. זכויות אלה מוקנית לכל אדם באשר הוא, ולא לאזרחי ישראל בלבד: "בית משפט זה קבע בשורה של פסקי דין, כי הזכות לכבוד האדם בישראל אינה תלויה באזרחות או בתושבות. הזכות – כפשט לשונה – היא זכותו של האדם. היא נגזרת מן ההכרה בערך האדם שנברא בצלם האל (ראו בראשית ט, ו'), והיא מבטאת את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. הפירוש שניתן לטיבה והיקפה של הזכות בהקשר זה מעוגן היטב אף בלשונו של חוק היסוד. רשויות השלטון בישראל מחויבות איפוא לכבד את זכותם של בני האדם בישראל לכבוד האדם ולהגן עליה" (בג"ץ 4386/16 **טספהיוט מדיו נ' נציבות בתי הסוהר**, פסקה ע"א לפסק דין השופט רובינשטיין (13.6.2017)). בצד הזכות ניצבת חובתן הפוזיטיבית של הרשויות להבטיח את קיומה ולו במידה מינימאלית (בג"ץ 366/03 **עמותת מחויבות לשלום וצדק חברתי נ' שר האוצר**, ס(3) 483, 464 (2005)).

42. מניעת מים מהאוכלוסייה המוגנת חמורה שבעתיים נוכח אפליה שיטתית היוצרת מציאות אבסורדית בשטח, לדוגמה: במרחק של כ-300 מטרים בלבד מבית העותרים, ניצבת באר שאיבה של חברת "מקורות". מים אלו נשאבים בשטח הנתון בתפיסה לוחמתית, אך משמשים בלעדית לטובת ההתנחלויות הישראליות באזור, בעוד שהאוכלוסייה הפלסטינית השכנה אינה זוכה לאספקת מים

כלל, וכעת נמנע ממנה להוביל מים אותם היא רוכשת לביתה. אותה אפליה ניכרת אף ביחס להקצאת משאבים להקמת תשתיות מים וביוב לאוכלוסיות השונות.

43. החרמת ציוד חיוני שאפשר בדוחק את הישרדותה העותרים – מקימה מאליה חובה להשלמת הצרכים ההומניטריים שבלעדיהם אין לקהילה יכולת קיום. **שלילה מכוונת של אמצעי הקיום החיוניים כמוה כעקירה של התושבים המוגנים בכפייה**. סעיף 49 לאמנת ג'נבה הרביעית אוסר על עקירה כפויה ועל גירוש פרטני או המוני של תושבים מוגנים בשטח הכבוש, אלא בהתקיים כורח צבאי מוחלט שאינו רלוונטי לענייננו. סעיף 85(4)(א) לפרוטוקול הנוסף הראשון הנספח לאמנות ג'נבה, קובע כי גירוש האוכלוסיה המקומית ויישוב אוכלוסיית הכובש בשטח הכבוש עולים כדי הפרה חמורה של הדין (ר' גם כלל 129, מדריך הצלב האדום למשפט בינלאומי מינהגי: Jean-Marie Henckaerts and Louise Doswald-Beck, Customary International Humanitarian Law, Volume I: Rules (CUP 2005) rule 129.

44. בפסיקת בתי הדין הבינלאומיים נקבע, כי בגדר היסודות העובדתיים של העבירה "עקירה כפויה" באה גם העברה שאינה באמצעי כפייה פיזיים. נפסק, כי בהעדר אפשרות בחירה אמיתית, העקירה היא בלתי חוקית (Case 002, Appeal Judgment, ECCC Supreme Court Chamber, 002/19-09-2007, para. 588). כך למשל, העברת האוכלוסיה עשויה להתבצע באמצעים עקיפים כמו הטלת מגבלות משמעותיות על יכולת האוכלוסיה להתקיים במרחב הפיזי ועל הגישה לשירותים חיוניים דוגמת תעסוקה ושירותי רפואה, ועל גישה למזון וסיוע הומניטרי (Preece, Jennifer Jackson, "Ethnic Cleansing as an Instrument of Nation-State Creation: Changing State Practices Case 002, ; and Evolving Legal Norms." Human Rights Quarterly 20, no. 4 (1998): 817–842 (Appeal Judgment, ECCC Supreme Court Chamber, 002/19-09-2007, para. 588).

יישום הדברים בענייננו:

45. פעולת ההחרמה שנקטו המשיבים במפתיע, הותירה את העותרים במצב שבו הם אינם יכולים להתקיים, ולו למשך יום אחד נוסף. גם על פני הדברים, עולה ספק רב באשר להצדקתה של פגיעה כה חמורה ופתאומית בזכויות האדם של העותרים – מבלי שזכויותיהם נשקלו, ומבלי שניתן להם פתרון פה.

46. ההצדקה שמציעים המשיבים נעוצה בצורך "לשמור על שטחי האש". ספק אם מדובר בטעם כנה, שיש בו להצדיק את החרמת הפתע הכוחנית של הציוד החיוני, שעה שניתן היה לבחור בפתרון מידתי יותר.

47. לגבי הסמכות הספציפית לתפוס או להחרים רכוש בהליך מינהלי, מתוקף הצו בדבר הוראות ביטחון, נפסק זה כבר כי עליה להיות מופעלת "בזהירות הנדרשת ובמשורה... למשל במקרים שפעולת ההחרמה חיונית לצורך שמירה על ביטחון האזור והמדינה... מושכלות היסוד וכללי הצדק מחייבים כי השימוש בסמכויות נרחבות ובצעדים דראסטיים ייעשה בזהירות הנדרשת ובצוק העתים כאשר צרכי ביטחון הציבור מאלצים זאת" (בג"ץ 17/2959 אלשוואמרה נ' מדינת ישראל, בפסקאות 15 ו-18 (20.11.2017); ראו גם: בג"ץ 22/6106 פראחין נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש (27.11.2023).

48. בהתאם לכך, בית המשפט העליון קבע כי סמכות ההחרמה הופעלה באופן סביר, כאשר הרכוש המוחרם עצמו שימש לביצוע עבירות משמעותיות שסיכנו חיי אדם (בג"ץ 19/3480 סעדה נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש (20.8.2020)); כאשר ההחרמה נועדה לשרת תכלית מניעתית-ביטחונית ולמנוע

ביצוע עבירה נוספת, או, למשל, למנוע העברת כספים לידי ארגון טרור (בג"ץ 22/2749 עליו נ' מדינת ישראל (14.6.2023)). דבר מאלה אינו רלוונטי או דומה לענייננו.

49. תועלתה של ההחרמה הפתאומית והדרך בה בוצעה פחותה באופן משמעותי מתועלתה לביטחון או לכל אינטרס לגיטימי אחר, ככל שיש תועלת כזו בכלל. שטחי האש בבקעה משתרעים על פני אלפי דונמים, כאשר מתחמי המגורים של הקהילות אינם אלא שבריר אחוז מתוכם. כמתואר, העותרים מתקיימים בשטחים אלה מזה שנים ארוכות, הם אינם מהווים "סיכון לשטחי האש" ואף אין המדובר במצב חדש המעורר דחיפות באכיפה. אופן ביצוע ההחרמות, בפתאומיות ודורסנות כפי שנעשה, מעיד על כך שלא ניתן משקל כלשהו לזכויות התושבים ולפגיעה בהם, דבר המעיד מעצמו על חוסר הסבירות הקיצוני של ההחלטה. מדיניות האכיפה המפלה בבירור של איסור הכניסה לשטחי האש, מוסיפה נדבך נוסף לחוסר הסבירות והחוקיות ביסוד החלטות המשיבים בענייננו.

50. אולם תהא ההצדקה להחרמה אשר תהא, ובין אם היא עומדת בהוראות הדין ובין אם לאו – אין בכך כדי לשנות מחובתם של המשיבים להבטיח את זכויות האדם של העותרים, להבטיח להם חיים בכבוד, ולמנוע את עקירתם בכפיה. על המשיבים היתה מוטלת החובה להבטיח את תנאי הקיום הבסיסיים של העותרים גם לולא היו אלה הם שגדעו את יכולתם של העותרים לדאוג לעצמם בעצמם. בבחינת מקל וחומר, כאשר המצב הנואש של העותרים הוא תוצאה מהתנהלות (חוקית או לא חוקית) של המשיבים עצמם.

51. **כפי שפירטנו לעיל**, על המפקד הצבאי, כריבון החליף בשטח הנתון בתפיסה לוחמתית, מוטלת החובה לדאוג לרווחתה ולצרכיה החיוניים של האוכלוסייה המוגנת. מאז אירוע תפיסת הרכוש, העותרים מחזרים על הפתחים ומקבצים נדבות מזון ומים, ואינם יודעים מה ילד יום. אסור היה למשיבים להותיר את העותרים במצב זה. חרף פניות חוזרות בערוצים רשמיים ואחרים – לא הוצע לעותרים כל סיוע שהוא.

52. תוצאה זו אינה מתיישבת עם חובות המשיבים בהתאם לדין הבינלאומי ולדיני זכויות האדם, היא אף אינה עומדת בחובת המשיבים לנהוג בהגינות ובסבירות, בהלימה עם עקרונות המשפט המנהלי והחוקתי הישראלי. יתר על כן: שמירה על שטחי אש" אינה תכלית דחופה המצדיקה גרימת מצוקה הומניטרית מיידית לבני אדם ובעלי חיים, ביניהם ילדים, פעוטות וקשישים. **מניעת מים, מזון ושירותים חיוניים - אסור שישמשו אמצעי וכסות לפינוי כפוי ובלתי חוקי.**

53. במאמר מוסגר יצויין, כי העותרים ערים להליך ההשגה על החלטות לתפיסת טובין על פי סעיף 60 לצו בדבר הוראות ביטחון. הם פעלו בהליך זה והגישו השגה על התפיסה, אך מדובר בהליך הנמשך שבועות אם לא חודשים, ואשר אינו אפקטיבי לשם פתרון מצוקתם המיידית. על המשיבים, אשר יצרו מצוקה מיידית ודחופה זו, לספק מענה לצרכים המידיים שנוצרו כתוצאה מתפיסת הציוד החיוני, וזאת לכל הפחות עד לבירור סופי של זכויות העותרים וחוקיות התפיסה.

לנוכח כל האמור, בית המשפט הנכבד יתבקש לקבוע את העתירה לדין **בבהילות**.

28 מאי 2026

רעות שאער, עו"ד

ב"כ העותרים